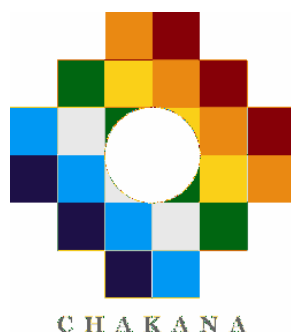

JAARPLAN 2009
STICHTING CHAKANA

JAARPLAN CHAKANA 2009

1. Plannen voor 2009	3
2. Projecten	5
2.1 Alle projecten in 2009	
2.2 Doorlopende projecten uit 2008	
2.3 Nieuwe projecten	
3. Fondswerving en promotie	6
3.1 Fondsen	
3.2 Promotie	
4. Bewustwordingsactiviteiten	7
5. Uitvoeringskosten	8
5.1 Nederland	
5.2 Bolivia	
5.3 Peru	
6. Tijdslijn projecten	10

1. Plannen voor 2009

In 2008 heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken MFS-financiering aan Stichting Chakana (ook: Chakana Nederland) toegewezen om het programma 'Voedselzekerheid bij de hooglandindianen in de Andes' in 2009 en 2010 uit te voeren. Dit programma omvat de financiering van 4 projecten in Bolivia en 2 in Peru. Daarnaast is er geld beschikbaar gesteld voor capaciteitsopbouw bij de partnerorganisaties in Bolivia en Peru, en versterking van Chakana Nederland. Tenslotte ondersteunt de MFS bewustwordingsactiviteiten in Nederland.

De financiering van het ministerie is minder dan 75% van de begroting van het gehele programma. Dat betekent dat Stichting Chakana in 2009 en ook in 2010 zich gesteld ziet voor twee uitdagingen. Ten eerste de gedegen uitvoering van de projecten, en ten tweede het werven van het ontbrekende deel van de begroting. Om de eerste uitdaging het hoofd te bieden worden de partnerorganisaties versterkt. Voor de tweede uitdaging heeft Chakana Nederland een nieuwe fondswervingplan opgesteld (zie paragraaf 3).

Resultaten programma

De resultaten van het interventie programma van Chakana dragen direct bij aan het verhogen van de inkomsten, de productie en gevarieerde voeding van de hooglandindianen in de Andes. Dit wordt bereikt met duurzaamheidsstrategieën, waardoor de doelgroep de verbeterde condities kan continueren; zelfstandig en met eigen middelen. Het programma draagt daarom direct bij aan het bestrijden van structurele armoede (Millenniumdoel 1). Door speciale aandacht te geven aan *gender* gelijkheid wordt ook gewerkt aan Millenniumdoel 3.

Activiteiten in 2009

Voor Chakana staat het jaar 2009 in het teken van verder gaande professionalisering en uitbreiding van de werkzaamheden. In het programma voor 2009 komt de nadruk te liggen op:

1. ontwikkeling Chakana Nederland.

Om de groeiende organisatie te kunnen blijven beheersen, zal de stichting twee extra betaalde medewerkers in dienst nemen die in Amsterdam een kleine kantoorruimte zullen gaan betrekken. Dit betreft een algemeen coördinator (0,6 fte) en een boekhouder (0,2 fte). De directeur zal 75% van het jaar bij de partnerorganisaties zijn in het kader van capaciteitsopbouw. Verder zal in Nederland extra aandacht worden besteed aan de verbetering van het vrijwilligersbeleid. Dit leidt tot een nieuw organogram.

2. meer afstand tussen Chakana Nederland en haar partnerorganisaties.

Chakana Nederland gaat meer expliciet een scheiding aanbrengen tussen haar en haar partners. Dit betekent dat de boekhoudingen aan het einde van het jaar niet meer worden geconsolideerd, en dat de partners aan Chakana Nederland verantwoordelijkheid zullen moeten afleggen over hun resultaten. Tevens betekent dit dat de besturen van de partnerorganisaties een steeds grotere rol krijgen bij de strategiebepaling, planning en het besturen van hun organisatie. De rol van het bestuur van Chakana Nederland wordt langzaam overgedragen.

3. capaciteitsopbouw bij de partnerorganisaties.

Chakana wil het team in Bolivia verder voorbereiden op verzelfstandiging. Dit gebeurt via het opzetten van tweejarige leertrajecten op uiteenlopend gebied (zie 4.1). Daarnaast wordt expliciet aandacht besteed aan het ontwikkelen van de nieuwe partnerorganisatie in Peru, opdat het in 2010 professioneel en zelfstandig kan opereren. Chakana Nederland zet daarnaast een partnerplatform op waarbij er vrije uitwisseling kan ontstaan tussen de drie organisaties van Chakana.

4. uitbreiden van het werkveld van projecten.

Vanwege de MFS worden projecten uitgevoerd op grotere schaal en in een groter gebied en derhalve met een grotere impact. Als voorbereiding op toekomstige projecten worden gedurende het jaar twee participatieve diagnostische onderzoeken in het veld uitgevoerd. Hierdoor worden problemen en potenties van gebieden in kaart gebracht waaruit nieuwe projecten kunnen volgen.

5. aangaan van samenwerkingsverbanden in de doellanden.

Om versnippering van activiteiten door verschillende organisaties tegen te gaan en juist in te zetten op een gezamenlijke regionale ontwikkelingsplanning is het aangaan van samenwerkingsverbanden een belangrijke strategie. Deze strategie heeft bovendien als voordeel dat kennisuitwisseling en samenwerking leiden tot het delen van *best practices*. In 2009 zoekt Chakana daarom aansluiting bij bestaande netwerken van NGO's en de samenwerking met de regionale en nationale overheid wordt gecontinueerd.

Dit jaarplan is een toelichting op de begroting voor 2009 en is openbaar.

2. Projecten

2.1 Alle projecten in 2009

<i>Projecten uit 2008</i>		
Chakacocinas	Bolivia	Bouw van 300 schoorstenen/kookplaatsen
Chakaventanas	Bolivia	Bouw van 300 raampjes in huizen
Kotañas	Bolivia	Bouw van 50 waterreservoirs
PROCOARTE	Bolivia	Nijverheidscentrum 2 ^e fase: training
DLTA	Bolivia	Nijverheidscentrum 3 ^e fase: ontwerp & internationalisering
CARSOL-CH	Bolivia	Bouw van en training in 200 groentekassen

<i>Nieuwe projecten</i>		
CAPA	Bolivia	Training in landbouwmethoden in 10 dorpen in Achocalla
APRA	Bolivia	Irrigatie in 7 dorpen in Achocalla
IPMAL	Bolivia	Participatieve diagnose in de provincies Loayza en Aroma
ARTA	Bolivia	Ondersteuning van sociaal-culturele initiatieven
IPMAP	Peru	Participatieve diagnose in de regio Alta Patacancha
CARSOL-PT	Peru	Bouw van en training in 80 groentekassen in de regio Patacancha en Tiranca

2.2 Doorlopende projecten uit 2008

Stichting Chakana financiert verschillende projecten in zowel Bolivia als Peru. Uit 2008 komt een aantal doorlopende of voorbereide projecten welke in 2009 worden voortgezet. Dit betreft:

a. Chakacocinas

Dit project waarbij 300 schoorstenen/kookplaatsen in de regio Chuma worden gebouwd is vervorderd. In het eerste half jaar van 2009 zal het project worden afgerond.

b. Chakaventanas

Als uitbreiding op het project Chakacocinas is een project ontworpen om 300 raampjes boven de nieuwe kookplaatsen aan te brengen. In het eerste half jaar van 2009 zal het project worden afgerond.

c. Kotañas

Dit project waarbij 50 waterreservoirs worden gebouwd in de gemeenschap Piñani, dichtbij Puerto Acosta aan de oever van het Titicacameer, heeft sinds eind 2006 vertraging opgelopen door het wegvallen van de gemeente als financier. Inmiddels is er een graafmachine aangeschaft en zal het project in 2008 kunnen worden afgerond.

d. Nijverheidsproject fase 2: training

Deze fase betreft het trainen van 52 vrouwen in het maken van nijverheidsproducten op traditionele weefgetouwen. Het project is in 2008 uitgebreid naar negen dorpen in de regio Comanche en omvat inmiddels 114 vrouwen. De tweede fase zal halverwege het jaar zijn afgerond.

e. Nijverheidsproject fase 3: ontwerp & commercialisering

In deze fase van het project worden ontwerpen gemaakt door een Colombiaanse en een Nederlandse ontwerper voor de buitenlandse markt. Het project is in 2008 voorbereid en zal in 2009 actief worden uitgevoerd.

f. Groentekassen in Chuma

In dit project worden 200 groentekassen gebouwd en intensieve training gegeven aan acht gemeenschappen in de regio Chuma. Door tegenslag in 2008 is besloten om een deel van de kassen in 2009 in enkele andere gemeenschappen te bouwen. Halverwege 2009 zal het project zijn afgerond.

2.3 Nieuwe projecten

In 2009 wordt een aantal nieuwe projecten opgestart. Dit betreft:

a. CAPA: Training in landbouwmethoden in 10 dorpen

In de regio Achocalla zijn 30 dorpen die relatief dichtbij de markten van de steden El Alto en La Paz zijn gelegen. De opbrengst van de landbouwproductie is niet erg hoog. Een intensieve training op het gebied van productieverhoging, nieuwe gewassen die aansluiten bij de marktvraag en ondernemerschap kan hen helpen om hun inkomen flink te verhogen.

b. APRA: Irrigatie in 7 dorpen van Achocalla

Negen van de dorpen in de regio Achocalla liggen op de koude altiplano. Hier is een groot gebrek aan water, waardoor ontwikkelingsmogelijkheden zeer beperkt zijn. Wanneer er water voor irrigatie beschikbaar is, kan het landbouwpotentieel beter worden benut. In de toekomst zullen projecten op het gebied van ondernemerschap worden bevorderd.

c. IPMAL: onderzoek in twee provincies

In de provincies Aroma en Loayza zal Chakana Bolivia een participatief onderzoek uitvoeren om de behoeften en potenties in kaart te brengen van 40 gemeenschappen. Hieruit komen nieuwe projectvoorstellen voort.

d. ARTA: culturele initiatieven

Dit project betreft een klein fonds voor sociaal-culturele initiatieven in de projectdorpen van Chakana Bolivia. Het heeft als doel om tot culturele herwaardering te komen van de eigen gebruiken en kennis.

e. IPMAP: onderzoek in 8 gemeenschappen in Alta Patacancha

In de regio Alta Patacancha zal Chakana Peru een participatief onderzoek uitvoeren om de behoeften en potenties in kaart te brengen van 8 gemeenschappen. Hieruit komen nieuwe projectvoorstellen voort.

f. CARSOL-PT:

In de gemeenschappen Patacancha en Tiraacancha staan twee middelbare scholen. De leerlingen krijgen onder meer les in agrarisch onderwijs in de groentekas van de scholen. Chakana Peru gaat 80 groentekassen bouwen bij de families van de leerlingen, dat wil zeggen in zes gemeenschappen. Dit gaat gepaard met trainingen.

3. Fondswerving & promotie

De doelstellingen van de fondswerving- en promotie activiteiten zijn de volgende:

- het werven van voldoende financiering
- het verwerven van een grotere naamsbekendheid, een positief imago, in Nederland

De activiteiten worden gepland en uitgevoerd door het vrijwilligersteam Promotie/Fondswerving.

3.1 Fondsen

Chakana ziet zich in 2009 gesteld voor de uitdaging om de aanvullende financiering naast de MFS-subsidie van het ministerie te werven. Dit betekent een groot bedrag, waarvoor Chakana verschillende fondswervingstrategieën in zal moeten zetten. Chakana zal de volgende middelen aanspreken:

- Projecten indienen bij Nederlandse en internationale fondsen
- Bedrijvencontact/MVO, lobby voor (hoofd)sponsoring
- Het uitzenden van medewerkers van bedrijven voor een *incentive*
- Semi-commerciële initiatieven, waaronder het verder ontwikkelen van het concept Goede Smaak. Aan het assortiment zal tenminste chocolade en koffie uit Bolivia worden toegevoegd
- De organisatie van het jaarlijkse Charity Dinner
- Donateurs acties

Een belangrijke structurele partner in Nederland is het NCDO, die particuliere inkomsten tot €50.000 verdubbelt. Daarnaast wordt het partnerschap met Impulsis nieuw leven in geblazen. Andere financiers zijn in kaart gebracht en worden benaderd voor samenwerking en financiering, al naar gelang de aard van het programma en de focus van de financier.

Het zoeken naar contacten met het bedrijfsleven is een belangrijke strategie in 2009. Dit kan bestaan in de vorm van sponsoring en samenwerking. Hiervoor wordt een salesmap ontwikkeld. Als pilot biedt Chakana in 2008 de mogelijkheid aan bedrijven aan om medewerkers voor een korte periode in groepsverband uit te sturen naar de projecten in Bolivia. Doelen hiervan zijn teambuilding, maatschappelijk verantwoord ondernemen en betrokkenheid bij het eigen personeel verhogen. Indien het initiatief aanslaat, zal Chakana het verder ontwikkelen als inkomsten verwervende activiteit. Deze pilot is een methode om bedrijven een concreet aanbod tot wederzijds voordeel te doen.

De kosten voor de fondswerving zijn begroot op €14.000. Voor het grootste deel zal dit worden besteed aan de organisatie van het Charity Dinner. Volgens het beleid van Chakana zullen de kosten van de particuliere fondswerving nooit hoger zijn dan 25% van de opbrengsten. In 2009 worden de kosten van fondswerving geschat op 16% van de opbrengsten.

3.2 Promotie

Promotie en fondswerving gaan bij meerdere activiteiten hand in hand. Het Goede Smaak initiatief is het voornaamste instrument dat wordt ingezet om zichtbaarheid van Chakana in Nederland te krijgen. Daarnaast worden communicatie instrumenten gebruikt als de digitale nieuwsbrief en het uptodate houden van de website. De kosten die voor de promotie en particuliere fondswerving moeten worden gemaakt, bestaan vooral uit foldermateriaal, website- en mailingkosten. Daarnaast organiseert het promotieteam een jaarlijks Boliviaans feest.

4. Bewustwordingsactiviteiten

Het team LINCK vormt het Kenniscentrum van Chakana, welke onder meer voorlichtingsactiviteiten organiseert. Het team genereert zelf geen opbrengsten, maar faciliteert het team Promotie de mogelijkheid om particuliere donaties te verwerven.

In het voorlichtingsprogramma staan een aantal doelen centraal. Dit betreft (1) intern leren, (2) informatieverstrekking aan de Nederlandse bevolking over de cultuur en problematiek van de hooglandindianen, (3) netwerken (4) capaciteitsversterking van de eigen staf en van andere organisaties in Bolivia (5) kennis genereren, verzamelen en aanbieden.

In 2009 richten de kosten van de voorlichtingsactiviteiten zich vooral op het jaarlijkse symposium in Bolivia en op de start van de publicatiereeks in Nederland over hooglandindianen. De publicatiereeks wordt gemaakt in samenwerking met Rozenberg Publishers. Daarnaast is geld gereserveerd voor een boekpublicatie. Het kenniscentrum kent daarnaast nog het aanbieden van digitale publicaties en regionieuws over de Andes op de website. Hieraan zijn geen kosten verbonden. Verder worden kosten voor trainingen, het geven van lezingen en het bijwonen van netwerkbijeenkomsten op de begroting getoond. Deze kosten zijn relatief laag.

5. Uitvoeringskosten

5.1 Nederland

In Nederland zijn de salariskosten de grootste kostenpost. In 2009 zal Chakana Nederland beschikken over drie parttime medewerkers. Tweederde van de salariskosten kan worden doorberekend aan de verschillende projecten, gezien de tijdsbesteding van de medewerkers.

Per januari betreft Chakana in Nederland een klein kantoor.

In 2009 worden drie bezoeken afgelegd door bestuur en directie aan Bolivia en Peru. Tweemaal betreft dit een langdurig verblijf van de directeur met als doel een combinatie van monitoring en capaciteitsopbouw bij beide partnerorganisaties. Eenmaal betreft dit het opzetten van systeem en training op het gebied van monitoring en evaluatie door het bestuurslid Strategie. In de begroting is daarvoor € 5.000 opgenomen. Conform het beleid van Chakana kan een bestuurslid in aanmerking komen voor een tegemoetkoming in het geval dat deze tenminste een periode actief training geeft in Bolivia of Peru.

Verder zijn kosten begroot voor training, administratie, juridische zaken, reiskosten en het vrijwilligersbeleid. Met deze laatste worden activiteiten bedoeld om de dertig vrijwilligers in Nederland te blijven motiveren en ondersteunen. Om Chakana Nederland verder te professionaliseren wil de stichting lid worden van zowel belangenvereniging Partos als Oneworld. Daarnaast wordt gewerkt aan het verkrijgen van het keurmerk 'Verklaring van Geen Bezwaar' van het CBF.

Er is ten slotte een verdeelsleutel vastgesteld op basis van tijdsbesteding in de voorgaande jaren. Deze staffel verdeelt de uitvoeringskosten in Nederland over de drie grote kostenplaatsen van de organisatie: projecten (65%), fondswerving/promotie (15%) en bewustwordingsactiviteiten (20%).

Chakana hanteert een maximum norm van 15% wat betreft de overheadkosten ten opzichte van de totale begroting. Voor 2009 zijn de overheadkosten vastgesteld op 7%.

5.2 Bolivia

De kosten voor loon- en administratiekosten komen vooral voort uit de personeelskosten en de kantoorhuur in Bolivia. In 2009 worden meerdere nieuwe mensen aangenomen, tot een maximum van 8 stafleden op de loonlijst, waardoor de loonkosten stijgen ten opzichte van het voorgaande jaar. Vanwege het extra personeel wordt het kantoor uitgebreid van vier tot zes ruimtes. Dit brengt eveneens extra kosten met zich mee voor inrichting.

Daarnaast is een bedrag gereserveerd voor afschrijvingen van de auto's (de aanschaf van een extra auto is binnen de projecten begroot) en de graafmachine. Aanvullende financiering voor extra

onderhoud van de graafmachine kan voortkomen uit de verhuur van de machine wanneer deze niet voor projecten wordt gebruikt.

Capaciteitsopbouw in Bolivia

In 2009 wordt het team in Bolivia opnieuw getraind op uiteenlopende vaardigheden. Hiervoor is een Capaciteitsplan met leertrajecten in Bolivia opgesteld. Dit betreft de volgende gebieden:

Leertraject 1: gender gelijkheid

Leertraject 2: participatie- en verantwoordingsmechanismen

Leertraject 3: participatieve onderzoeksmethoden

Leertraject 4: doelgroep monitoring

Leertraject 5: interne organisatie (processen, fondswerving, financieel beheer, management, bestuur en beleid)

Leertraject 6: alliantievorming

Leertraject 7: project cycle management

Leertraject 8: beleidsbeïnvloeding

Leertraject 9: bewustwording en promotie

De leertrajecten worden geïmplementeerd door het inhuren in Bolivia dan wel als vrijwilliger uitzenden vanuit Nederland van verschillende trainers. Daarnaast worden actief uitwisselingen met andere organisaties en netwerken opgezet, in het bijzonder met de nieuwe partnerorganisatie in Peru. Voor dit laatste is apart een post op de begroting opgenomen. Ook worden workshops en relevante cursussen aangeboden, en ter zake doende boeken aangeschaft. Tenminste twee personen van het team dienen Engels te leren. Tenslotte geldt het jaarlijkse symposium als platform voor kennisverbreding. De kosten hiervoor staan allemaal op de begroting van Stichting Chakana, aangezien de stichting de capaciteitsopbouw bij haar partners financiert.

De kosten van de buitenlandse experts, stagiairs en vrijwilligers zijn begroot als vliegtickets en vrijwilligers/woonruimte La Paz. De huur van de woning voor vrijwilligers en stagiairs blijft in 2009 doorgaan. Van de stagiairs wordt verwacht dat ze de huurprijs betalen, vrijwillige onderzoekers betalen de helft. In totaal is er een bedrag van meer dan €8.500 beschikbaar voor capaciteitsopbouw in 2009.

5.3 Peru

De uitvoeringskosten in Peru hebben betrekking op personeelskosten, huurkosten en de kosten voor kennisuitwisseling met Chakana Bolivia. De uitvoeringskosten zijn relatief laag binnen de begroting.

6. Tijdenlijst projecten

Proyecto	2009												2010											
	e	f	m	a	m	j	j	a	s	o	n	d	e	f	m	a	m	j	j	a	s	o	n	d
CARSOL-CH													acompañamiento en la producción											
APRA 1 micro-riego																								
APRA 2 represa																								
APRA 3 pozos																								
APRA 4 m-riego pozos																								
ARTA																								
CAPA																								
IPMAL																								
PROCOARTE + DLTA													acompañamiento a las unidades											
KOTAÑAS																								
<i>Peru</i>																								
CARSOL-PT																								
IPMAP																								

